

kom te štacune, da se s svojo lastnino nikakor niso mogli ganiti. Druga razprava je bila o zadevah ponavljaljočih in obrtnijskih šol; al čeravno je trpelo dolgo, vendar se ni nič sklenilo, ker zapustila sta zbornico gospoda dr. Ahačič in Horak; ostalo število odbornikov pa je premajhno bilo, da bi bilo mogoče kaj skleniti.

-- Kakor današnji „Oglasnik“ naznanja, je c. kr. deželna vlada odločila darila (premije) tistemu, kdor gosposki ovadi takega, ki je iz hrvaške dežele kako govedo, ovco ali kozo, kože ali sicer kaj takega skrivé v našo deželo zmuzal, kar bi utegnilo kugo zatrositi. Za vsako odrašeno govedo prejme 5 gold., za drobnico pa 1 gold. Premija se plača iz zasacene živine. Velike hvale vredna je ta postava, ki je vpeljana tudi na Štajarskem, da se odvrne nevarno tihotapstvo s živino iz kužnih krajev.

— C. k. ministerstvo kupčijstva je s sklepom od 2. dne t. m. dovolilo „Matici“ naši, da so njene pisma, ki jih piše c. kr. oblastnijam in uredom, poštnine proste, ako se dajo na pošto z napisom: „V zadevah Matice slovenske v Ljubljani“ in so zapečatene z njenim pečatom.

— Ker je „Matica slovenska“ v Slovaki izvolila vrednika „Novic“ za častnega svojega uda, mu je te dni poslala diplom. Krasna listina je; na čelu sta ji Ciril in Metod; okoli so alegorične slike ved in znanstev, spodej pa slike slovenskega naroda v Slovaki v različni nošnji, med katerimi je deželni grb.

— Svetli škof poreški dr. Dobrila so 11. dne t. m., potovaje v državni zbor dunajski, prenočili v Ljubljani pri svetlem našem knezoškofu.

— V nemškem Solnigradu (Salzburgu) slavenška „beseda“ na čast Vodniku! Tako se nam piše iz Solnograda 11. dne t. m. „Ni nas sicer mnogo Slovanov tukaj — se glasi pismo — al kar nas je, nobeden še ni pozabil domovine svoje; Vodnik pa je vsem zgodovinsk rodoljub. Pošljite nam pripravnih pesem, deklamacij ali kar si bodi takega, da osnujemo vredno večernico.“ Da smo vrlim domoljubom brž postregli, ni nam treba še posebno pritrjevati.

— Dobili smo ravnokar v Ljubljano 1. zvezek „Čitalnice“ ali podučilnih listov za slovenski narod, ki jih je začel izdajati gosp. Ivan Gršak v Gradcu. Mnogo lepe tvarine so nam prinesli prvi podučilni listi, katerim na čelu stoji resnična Adam Smith-ova prislovica: „Nevednost je najdražja stvar v deželi.“ Da bi pač ti listi pregnali prav veliko te „nar dražje stvari“ iz slovenske dežele! Drugi pot več o „Čitalnici.“

— 2. zvezek M. Vilharjevih glediščinih iger, ki je ravnokar na svetlo prišel, obsega izvirno šaloigro v 2 delih pod naslovom „Župan“, ktera se dobiva pri J. Giontini-u, Lerher-ji in Kleinmayr-ji po navadni ceni gediščin iger.

— Današnjim „Novicam“ je priložen 1. list „Slovenca“, v katerem obširno razlaga, kaj hoče „Slovenec“, držaje se istih pravil, kakor vsi drugi slovenski časniki.

— Fabrika J. A. Vollmer-jeva je na kant prišla. Dolgovi presegajo imetek veliko veliko. Koliko bojo upniki njegovi povračila dobili, ne vemo; al to vemo, da je škoda za tistih 400 gld., ki mu jih je Heimanova stranka v mestnem odboru vkljub vsej pravični protestaciji mnogih domačih obrtnikov vrnila, da je šel na mestne stroške v razstavo londonsko.

— „Južni Sokol“ bo, kakor je že znano, od novega leta naprej vsaki četrtek svoj večerni shod imel, na pustni torek pa hoče, kakor sv. Silvetra večer staro leto, sedaj pa pusta prav sjajno pokopati. Pretekli četrtek je bil prvi taki shod, prav obilno obiskan, poln bogategain mikavno zvršenega gradiva. Z vese-

ljem zapazimo, da se število „Sokolovcev“ čedalje bolj množi, in da se mu posebno obrtništvo in rokodelstvo približuje. Ta dva stanova, kot jedro vsake države, sta mu posebno dragocenjena; zato je tudi v obče želeli, da se nikar preveč ne odmikujeta narodnemu značaju.

— Prvi pustni večer v čitavnici je bil v nedeljo zvečer vrlo vesel in živahen. V tem, ko slišimo, da je strelišče ta večer avanziralo za en cel par (bilo je neki v vsem skupaj 5 parov, ki so se Trpsihori uklanjali), jih je bilo vkljub grdemu vremenu v čitavnici nad 20 parov.

— (Iz čitavnice ljubljanske.) Ker napravijo v Kranji bivajoči udje „Juž. Sokola“ prihodnjo nedeljo veliki ples v čitavnici kranjski, ne bo v nedeljo, 22. dne t. m., v nasi čitavnici malega plesa.

Odbor čitavnice ljubljanske.

Iz Ljubljane. Zapustivši kranjsko mesto, ker me poklic pelje v Tomin, ne morem si kaj, da ne bi se pri odhodu ginjenega srca zahvalil za veliko zaupanje, ki mi ga je zdravniku skazala gorenska stran, in za srčno prijaznost mnogih prijatelov in znancev, pa še posebno častitih udov sl. čitavnice kranjske in „Južnega Sokola.“ Dovolite mi blag spomin, kakor se tudi jaz bom srčno spominjal Vas. Z Bogom!

17. jan. 1865.

Dr. Karol Bleiweis.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Državni zbor dunajski v javnih sejah dosihmal ni še dovršil veliko, ker za posamezne stvari izvoljeni odseki niso še dognali svojih velikih nalog. V seji 12. t. m. smo v zbornici poslancev slišali 4 interpelacije (vprašanja), ki so jih poslanci Skenè, Herbst, Mühlfeld in Schindler zastavili ministerstvu: ena je zadevala novo colno tarifo; poslanci zahtevajo, naj jo ministerstvo brž predloži ali saj pové, kako in kaj; druga je zadevala občno avstrijsko kreditnico za kmetijstva; poslanci očitajo vladi, da ni še državnemu zboru v potrjenje dala, kar spada v opravilstvo njegovo; tretja je obsegala predlog pogodbe z dansko vlado in kako se misli vlada vesti o šlesvik-holštajnskem vladarskem nasledstvu, četrta pa povére (fidejkomise), ktere spadajo v postavodajstvo. Ministri so obljubili odgovora. Po teh interpelacijah sta prišla v obravnavo vladina predloga, po kterih naj se 1) trgovske marke (znamenja, ki jih ima kupčijsko blago) tudi tujih fabrikantov zavarujejo ponarejevanja, pa 2) v zavarstvo jemljejo tudi njih ogledki (muštri) in obrazci (modéli). To poslednjo postavo je zbornica sprejela po vladinem nasvetu, o uni pa je zbornica sklenila, naj jo dotični odsek še enkrat vzame v prevdarek. Kakor smo gori rekli, posamesni odseki pretresajo državne stroške in dohodke, in marsiktera zanimiva novica se sliši iz njihovih preiskovanj; tako na priliko, da v magacinih državne tiskarnice 4000 centov natisnjenih postav nakupičin leži, ki so prišle pod ministrom Bachom na dan. — Presvitli cesar so dovolili, da naberanje mehikanskih vojakov v našem cesarstvu se podaljša do 15. februarja tega leta. — Kraljevič pruski Friderik Karol je 15. dne t. m. prišel na Dunaj, z veliko častjo sprejet. Vsi časniki so polni ugibovanja, kaj neki pomeni prihod pruskega princa na Dunaj; da ima do vlade avstrijske kak političen posel, ki se ne dá tako lahko pisati kakor razpraviti z besedo, to je gotovo; al v čem da obstaja poslanstvo njegovo, bojo časnikarji še dolgo nastavljali ušesa, da kaj zvejo. „Wanderer“ piše 15. dne t. m.: „Prusija nosi danes zvonec, ne le, da bremo govor kraljev, s kterim je odprl državni zbor,

temuč tudi zato, da je kraljevič pruski zdaj tukaj. — Slovanska beseda (čitavnica) na Dunaji šteje že mnogo sjajnih ustanovnikov in družbenikov; lepo središče bo Slovanom v družnem in duševnem oziru. — Odbor za izdavanje še nenatisnjenih del Vuka Štef. Karadžića razpošilja poziv na narodno subskripcijo, zakteru se potrebuje 15000 fl. Glavne zapreke železnice zemunsko-reške so odstranjene; po „Domobr.“ je mogoče, da se začne dela že letos. — Učena komisija na Dunaji je razsodila, da kelhi, ki so narejeni iz tako imenovanega novega srebra (neusilber), so zdravju nevarni, ker malo pozlačenje ali posreberjenje od znotraj že o prvi rabi zgine in vino pride potem v dotiko s strupenim kuprom. — Tisti list časnika „Zukunft“, ki je donesel dopis „od Drave“, je v prepoved djan in vredništvu tožba napovedana po §. 65, ker državni pravdnik vidi v onem spisu, da zagovarja postopanje županijskih skupščin, po katerem se same sebe razpuščajo. — Vrednik „Nar. Listov“ v Pragi dr. Ed. Gregr je zavoljo sestavka „zmatek nad zmatek“ (zmešnjava čez zmešnjavo) obsojen v mesec dni v zapor in 60 gold. zapadle kavcije; gosp. doktor se je do višje sodnije pritožil. — Piše se, da bode stan političinih obsojencev v ječah po tistih pravilih zljajšan, ktere je Njih Veličanstvo že leta 1849 potrdilo, ktere pa dozaj še niso dobile veljave. — Prenaredbe o sodniških zadevah, o kterih se je govorilo, da se bojo Ogronom oktroirale, so odložene; govori se zdaj, da se bojo izročile prvemu deželnemu zboru. Časnik „P. Hirnök“ pa ni nič zadovoljen z govorico, da spomladi se začne zbor hrvaški, poleti pa zbor ogerski; on želi oba zbora v istem času. — Govor, s kterim je 14. dan t. m. odprl kralj pruski državni zbor, razodeva z obširno besedo notranji in unanji stan Prusije; iz vsega je očitno, da je vlado trdna volja stopati tudi v prihodnje tisto pot, ktero je dozaj vkljub vsemu naspotovanju in vsem overam tako srečno hodila; vprašanje je le, kaj bo državni zbor domači, kaj bo nemška zveza in kaj bo Avstrija v daljnem razvitku pruskega programa rekla. — Minister francoskega denarstva je razglasil v „Moniteuru“, da dohodki in stroški državni lanskega leta si bojo v ravnovagi; ker se bojo v letošnjem letu armadini stroški znižali za 44 milijonov, bojo konec tega leta dohodki najmanj za 18 milj. presegli stroške. Veselo prerokovanje, ako bode le resnično! Ker je vlada francoska prepovedala škofom, da ne smejo vsega okrožnegapisma papeževaga razglasiti in je škof Moulinski 8. dne t. m. se pregrešil zoper to prepoved, so ga po cesarjevi volji v preiskavo dali. — Čudne reči mora slišati cesar Napoleon. Iz Sajguna pripovedujejo, da je tamošnji car Tu Duk proglasil cesarja Napoleona za svojega naslednika in mu ob svoji smrti pošlje vse svoje premoženje. Od druge strani pa je prišla na Angleškem pri M. Freru norčava knjiga na svitlo, ktera blodi, da se bo cesar Napoleon III. leta 1867 pokazal kot antikrista, da bode postal cesar rimski in da bo podkuril veliko vojsko na svetu! — Ministerstvo notranjih zadev na Rusovskem je dalo ravnokar statistiko verozakonsko ruskega cesarstva na svitlo, iz ktere se vidi, da na Ruskem je do 50 milijonov duš pravoslavne vere, katoličanov 2 milijona in 800.000, protestantov 1 milijon in 600.000, jermenskih kristjanov 500.000, židov (judov) skor 1 milijon in pol, turške vere 5 milijonov in 700.000; v Sibirii je še do 500.000 paganov (ajdov). — Kralj Kafrov je Poljak. Od predgorja Dobre nade v Africi dospela je novica v Hamburg, da je neki Nieviadomski, ki je leta 1848 pobegnil iz varšavskega zapora, postal kralj Karfov.

Denarni zapisnik Maticini.

(Dalje.)

Prenesek iz 1. lista „Novic“	8285 gold. 84 kr.
Kot ustanovniki:	
Gospod Burger Jož., dekan v Šmartnem pri Litii	20 „ — „
„ Vraz Jožef, kaplan na Pilštanji	10 „ — „
„ dr. Miklošič Franc, vitez Leopoldovega reda, drž. svetovavec itd. na Dunaji	50 „ — „
„ Grivec France, kaplan v Prečni pri Novomestu	10 „ — „
„ Vovk Šimen, dekan v Radolici	50 „ — „
za letni donesek:	
„ Varl Juri, župnik v Krašnji	2 „ — „
„ Partel Jožef, administrator v Češnicah	2 „ — „
„ Sajovec Jakob, duhovnik v Črnci v Istri	2 „ — „
„ Bohinec France, fajmošter v Kovorji pri Tržiču	2 „ — „
„ Levičnik Jožef, posestnik in učitelj v Železnikih	2 „ — „
Železniška farna šola	2 „ — „
Gospod Raspotnik Jakob, župnik pri sv. Heleni	2 „ — „
„ Vode Jožef, trgovec v Dolu	2 „ — „
„ Gorišek France, kaplan v Šmartnem pri Litii	2 „ — „
„ Jereb Matej, kaplan v Šmartnem pri Litii	2 „ — „
„ Adamič Franc, učitelj v Šmartnem pri Litii	2 „ — „
„ Kozjek Andrej, fajmošter v pokoju v Šmartnem pri Litii	2 „ — „
„ Stupica Lovrenc, fajmošter v pokoju v Šmartnem pri Litii	2 „ — „
„ Jerič Jožef, župnik na Dobovcu	2 „ — „
„ Tavčar Matej, župnik v Polšniku	2 „ — „
„ Gestrin Leopold, župnik v Št. Jurji pri Svibnu	2 „ — „
„ Janša Ivan, kaplan v Št. Jurji pri Svibnu	2 „ — „
„ Strah Januar, župnik na Primskovem	2 „ — „
„ Wiest Viktor, c. k. novčini koncipist v Liberci	2 „ — „
„ Potočnik Janez, fajmošter na Brezovici	2 „ — „
„ Belar Leopold, učitelj mestne glavne učilnice v Ljubljani	2 „ — „
„ Raktelj France, učitelj mestne učilnice v Ljubljani	2 „ — „
„ Lah Valentin, duh. pomočnik v Radolici	2 „ — „
„ Klinar Dragotin, kaplan na Jesenicah	2 „ — „
„ Orel Jože, trgovec v Kamniku	2 „ — „

Skupaj 8475 gold. 94 kr.

(Dalje prihodnjič.)

V Ljubljani 16. januarja 1865.

Dr. Jer. Zupanec.

Kursi na Dunaji

17. januarja 1865.

v novem denarji.

Državni zajemi ali posojila.	Druge obligacije z lotrijami.
5% obligacija od leta 1859	Kreditni lozi po g. 100 . g. 126.30
v novem dnar. po 100 g. g. 66.00	4 1/2% Tržaški lozi po 100 „ 108.00
5% nar posojilo od l. 1854 „ 80.50	5% Donavsko-parabrod-
5% metalike 72.50	ski po g. 100 . . . . . 85.00
4 1/2% „ 63.00	Knez Esterhazy. po g. 40 „ 103.00
4% „ 42.25	Knez Salmovi po g. 40 „ 31.75
3% „ 35.00	Knez Palfyovi po g. 40 „ 29.50
2 1/2% „ 56.50	Knez Claryovi po g. 40 „ 28.25
1% „ . . . . . —	Knez St. Genoisovi po g. 40 „ 29.25
Obligacije zemlišn. odkupa.	Knez Windischgrätz. po g. 20 „ 17.50
(po 100 gold.)	Grof Waldsteinovi po g. 20 „ 19.00
5% doljno - avstrijsanske g. 89.50	Grof Keglevičevi po g. 10 „ 14.00
5% ogerske 73.75	Budimski . . . . . po g. 40 „ 26.00
5% hrvaške in slovanske „ 72.75	
5% krajske, štajarske,	Denarji.
koroške, istrijsanske . . . 89.00	Cesarske krone . . . . g. 15.80
Državni zajemi z lotrijami.	Cesarski cekini . . . . „ 5.42
Zajem od leta 1860 . . . . . 95.80	Napoleondori 20 (frankov) „ 9.21
„ „ „ 1860 petink. „ 98.25	Souvraindori . . . . . —
„ „ „ 1839 . . . . . 156.00	Ruski imperiali . . . . „ 9.46
„ „ „ 1839 petink. „ 158.00	Pruski Fridrikdori . . . . „ 9.68
5% narodni od leta 1854 „ 89.70	Angležki souvraindori . . „ 11.64
Dohodkine obl. iz Komo „ 17.50	Louisdori (nemški) . . . . —
	Srebro (ažijo) 14.25